

یک فعال معدنی در گفت و گو با «روزگار معدن» مطرح کرد:

بی رغبتی سرمایه‌گذاران برای ورود به بخش معدن

ملیکا انصاری

تجارت با جهان و تعاملات اقتصادی بین‌المللی همواره از مباحثی است که به عقیده کارشناسان و فعالان این عرصه، از عوامل مورد نیاز برای دستیابی به توسعه است. تعامل با جهان می‌تواند گشایشی در جهت ارتقای اقتصادی بنگاه‌های تولیدی وپه‌ویزه در بخش معدن و صنایع معدنی باشد و از این رو، نباید به‌سادگی از کنار هرگونه چالش و نوسان در این مسیر به‌راحتی رد شد. معادن کشور ما به دلیل دارا بودن ظرفیت‌های متعدد و بسیار مناسب هم از نظر تنوع مواد معدنی و هم میزان ذخایر موجود، توانایی آن را دارند تا ایران را در به‌گزارش ایسنا، طی یک سال ۱۳۹۹، ۵۵ میلیون و ۱۲۴ هزار و ۴۹۱ تن در معاملات بین‌المللی این حوزه مبدل کنند. به همین دلیل بررسی مشکلات موجود در مراودات تجاری بخش معدن و عواملی که از سد حضور فعالان معدنی در بازارهای جهانی شده حائز اهمیت است. در این گزارش «روزگار معدن» با آیدین زینال‌زاده، کارشناس و فعال معدنی درباره دغدغه تعامل با جهان در بخش معدن گفت‌وگو کرده که در ادامه می‌خوانید:

براساس آمار منتشرشده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، طی سال ۱۳۹۹، افزون بر ۵۵ میلیون تن از انواع محصولات معدنی و صنایع معدنی صادر شده که تراز تجاری بخش معدن کشور را مثبت ارزیابی می‌کند. به گزارش ایسنا، طی یک سال ۱۳۹۹، ۵۵ میلیون و ۱۲۴ هزار و ۴۹۱ تن انواع محصولات معدنی و صنایع معدنی صادر شده که بر این اساس، تراز مثبت تجاری ۴ میلیارد و ۲۷۱ میلیون و ۷۰۰هزار دلاری بخش معدن و صنایع

مرجع کاملی برای اطلاعات کیفی مواد معدنی وجود ندارد. این کاستی‌ها و نقایص اطلاعاتی از مهم‌ترین مواردی است که راه را برای ورود سرمایه‌گذاران خارجی سد کرده و حتی سرمایه‌گذاران داخلی نیز رغبتی برای ورود به فعالیت‌های بخش معدن ندارند. از این رو، می‌توان گفت اگر خواهان توسعه زیرساخت‌های تکنولوژیکی و نرم‌افزاری حوزه معدن و صنایع معدنی هستیم، باید بانک‌های اطلاعاتی ناقص، بی‌دلیل محرمانه و غیرقابل استفاده را تکمیل کرده و راه را برای ورود سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی باز کنیم.

● غیر از بحث ورود سرمایه‌گذاران، تعامل و مراودات تجاری با سایر کشورها نیز مسئله مهمی به شمار می‌رود. آیا تحریم‌ها را می‌توانیم یکی از عوامل تاثیرگذار بر تعاملات جهانی بخش معدن و صنایع معدنی کشور بدانیم؟

ارتباطات تجاری و گسترش روابط اقتصادی با جهان نیازمند ارتباط سیستم‌های مالی نظام‌مند با سایر کشورها است. وقتی این ارتباط به هر دلیلی دارای مشکل و مسدود باشد، در قدم نخست پرداخت، دریافت و گردش مالی نیز قطع خواهد شد. در این شرایط خرید یا فروش هر کالایی تقریباً غیرممکن خواهد بود. تحریم‌های اقتصادی بر ایران نیز باعث مسدود شدن راه‌های ارتباطی مالی با سایر کشورها شدند و این یکی از چالش‌های مهم به شمار می‌رفت. اما برخی از معدنکاران راهکارهایی برای دور زدن تحریم‌ها در این مدت درنظر گرفته و از طریق راه‌های ارتباطی ویژه‌ای موفق به انجام برخی معاملات و تبادلات از جمله خرید تجهیزات شدند. به‌طور معمول در چنین شرایطی فروشندگان و طرفین خارجی این معاملات تاکید دارند هیچ ردی از آنها وجود نداشته باشد تا در ادامه مشمول تحریم‌های بین‌المللی نشوند. اما مشکل از جایی شروع می‌شود که کالای خریداری شده به گمرک ایران رسیده و نهادهای دولتی اصرار دارند تا مبدأ ورود آن کالا مشخص باشد. در این شرایط فعال و سرمایه‌گذار اقتصادی معدنی در میان تحریم‌های خارجی و تحریم‌های داخلی زیر فشار زیاد قرار می‌گیرند. به همین دلیل می‌توان گفت تحریم‌های خارجی بر روند فعالیت‌های بخش معدن تاثیر منفی گذاشته‌اند اما آسیب تحریم‌های داخلی نیز فعالان معدنی را با چالش‌های متعدد و گسترده‌ای مواجه کرده است. سیاست‌گذاران داخلی و مدیران نهادهای دولتی متولی بخش معدن باید به جای ایجاد فشار حداکثری به معدنکاران، از خلاقیت و تلاش آنها برای توسعه این حوزه حمایت کنند.

● به تلاش معدنکاران در راستای تحقق توسعه بخش معدن اشاره کردید. به نظر شما می‌توان به ظرفیت‌های بخش معدن و فعالان آن برای رونق در این حوزه تکیه

کرد؟

غیرقابل انکار است که بخش‌های مختلف تولیدی و اقتصادی کشور ما از ظرفیت‌های متعددی برخوردار بوده و از تمامی آنها باید در جهت ارتقا و پیشرفت استفاده کرد. بسترهای موجود در تربیت نیروی انسانی، وضع قوانین و مقررات تسهیلگرانه، جریان‌سازی برای هدایت سرمایه‌های سرگردان به حوزه‌های تولیدی با پیش گرفتن مسیر درست برای حداکثر بهره‌وری همه جزو توانمندی‌های داخلی در راستای توسعه معدنی به شمار می‌روند. اما باید در نظر داشت ضعف در وجود تجهیزات و ماشین‌آلات مناسب در فعالیت‌های معدنی، تک‌تک حلقه‌های وابسته به آن را تحت تاثیر قرار خواهد داد. مباحث مرتبط با زمین‌شناسی، اکتشاف، بهره‌براری، فراوری، تولید محصولات نهایی و بازرگانی همه به‌عنوان زنجیره‌های حوزه معدن و صنایع معدنی متاثر از نبود فناوری مناسب، آسیب خواهند دید. تولیدکنندگان ایرانی شاید در تولید ماشین‌آلات راه‌سازی امکان پیشرفت داشته باشند اما روند تولید تجهیزات معدنی کاملاً متفاوت است. با وجود این، متأسفانه در سیاست‌گذاری‌ها، ماشین‌آلات راه‌سازی و معدنی یکسان درنظر گرفته می‌شوند و این یک ضعف مدیریتی است. در بسیاری از معادن بکارگیری ماشین‌آلات راه‌سازی به جای ماشین‌آلات معدنی نتیجه‌ای جز کاهش مداوم راندمان و در نهایت فرسودگی ناوگان موجود و تعطیلی معادن نخواهد داشت. البته باید این نکته را نیز یادآور شد که نه‌تنها ایران معدنکاران راهکارهایی برای دور زدن تحریم‌ها در این مدت درنظر گرفته و از طریق راه‌های ارتباطی ویژه‌ای موفق به انجام برخی معاملات و تبادلات از جمله خرید تجهیزات شدند. به‌طور معمول در چنین شرایطی فروشندگان و طرفین خارجی این معاملات تاکید دارند هیچ ردی از آنها وجود نداشته باشد تا در ادامه مشمول تحریم‌های بین‌المللی نشوند. اما مشکل از جایی شروع می‌شود که کالای خریداری شده به گمرک ایران رسیده و نهادهای دولتی اصرار دارند تا مبدأ ورود آن کالا مشخص باشد. در این شرایط فعال و سرمایه‌گذار اقتصادی معدنی در میان تحریم‌های خارجی و تحریم‌های داخلی زیر فشار زیاد قرار می‌گیرند. به همین دلیل می‌توان گفت تحریم‌های خارجی بر روند فعالیت‌های بخش معدن تاثیر منفی گذاشته‌اند اما آسیب تحریم‌های داخلی نیز فعالان معدنی را با چالش‌های متعدد و گسترده‌ای مواجه کرده است. سیاست‌گذاران داخلی و مدیران نهادهای دولتی متولی بخش معدن باید به جای ایجاد فشار حداکثری به معدنکاران، از خلاقیت و تلاش آنها برای توسعه این حوزه حمایت کنند.

سرگردانی سیمان میان بورس و بازار

کند اما مشکلات فراوانی را برای صنایع از جمله فولاد و سیمان رقم زد. با توجه به افزایش ساخت‌وساز در نیمه نخست سال و تقارن افزایش درخواست مصالح ساختمانی، نرخ سیمان و تیرآهن افزایش چشمگیری داشت. نرخ هر کیسه سیمان از ۲۰ هزار تومان به ۱۵۰ هزار تومان نیز رسید البته در این میان عده‌ای احتکار سودجویان را عامل افزایش عنوان کردند. سید رضا فاطمی امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت پیش از کسب رای اعتماد مجلس وعده داده بوده نرخ سیمان را به پیش از قطعی برق برساند. وی اجرایی کردن سامانه جامع تجارت با تمرکز بر تولید و تعادل بخشی بازار ارز را در مدیریت نرخ سیمان مؤثر خواند.

با کاهش دما، میزان مصرف برق نیز روند کاهشی خود را آغاز کرد و محدودیت‌های صنایع به‌تدریج کاهش یافت

و روند تولید سیمان نیز به روال سابق خود بازگشت و در ادامه وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز خبر کاهش نرخ

عکس: آیدا فریدی

محصولات فولادی مرتبط به ارزش افزون‌بر یک میلیارد و ۱۱۸ میلیون دلار به بازارهای هدف صادر شد. حجم صادرات بخش معدن و صنایع معدنی در دوره این گزارش به رقم بیش از ۱۵ میلیون و ۶۹۹ هزار تن رسید که در سرفصل «سایر معدن و صنایع معدنی» با رقم ۳ میلیون و ۴۶۶ هزار تن بیشترین حجم را به خود اختصاص داد.

کشور بحث خام‌فروشی را مطرح کرده و از آن گلایه می‌کنند. از این‌رو، حتی اگر تحریم‌های ظالمانه خارجی برای ایران وجود نداشته باشد، این تفکر و تحریم‌های داخلی مانع حضور حوزه معدن و صنایع معدنی کشور در بازارهای مطرح بین‌المللی می‌شود.

● امروزه بسیاری از مباحث پیرو کم بودن سهم بخش معدن در صادرات نسبت به سایر بخش‌های اقتصادی مطرح می‌شود. به نظر شما می‌توانیم کمرنگ بودن صادرات در بخش معدن را متاثر از افزایش تحریم‌ها بدانیم؟ به عبارتی بخش معدنی ما ظرفیت لازم برای حضور گسترده در بازارهای جهانی را دارد؟

کمرنگ بودن حضور معادن در بحث‌های صادراتی را نمی‌توان به کم‌ظرفیت بودن بخش معدنی کشور مرتبط دانست چراکه اگر نگاهی به رتبه‌بندی ذخایر مواد معدنی موجود در ایران بیندازیم، خواهیم دید که در جایگاه دهم جهان ایستاده‌ایم. اما رتبه و سهم قابل‌قبولی در بازارهای بین‌المللی کالاهای معدنی نداریم. این به آن معناست که ما ظرفیت مورد نیاز برای قرارگیری در بین کشورهای برتر دنیا در بازارهای جهانی را داریم اما سیاست‌های ما تا حدی اشتباه بوده که این جایگاه درعرصه‌های بین‌المللی را از دست داده‌ایم. از جمله این رویکردها می‌توان به قوانین موجود در بخش معدن اشاره کرد. متأسفانه قوانین مرتبط به معدنکاری در کشور ما تنبیهی و تکلیفی هستند؛ در صورتی که با فعال اقصادی و بنگاه تولیدی که در جهت توسعه و اشتغال پایدار در حرکت است، نباید با دید اجبار و تنبیه رفتار کرد. تا زمانی که دیدگاه دولت و نهادهای متولی این بخش به معدنکاری، تنبیهی و محدود بوده و تنها رویکردی شعاری وجود داشته باشد، معدنکاری نیز تحت تاثیر تحریم‌های خارجی و به‌ویژه تحریم‌های داخلی جایگاه واقعی خود را نه‌تنها در تولید ناخالص داخلی، بلکه در اشتغالزایی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و درآمدهای ارزی پیدا نخواهد کرد.

سخن پایانی

مشارکت با جهان، قواعد و شرایط خود را می‌طلبد تا با رعایت آنها هیچ یک از طرفین دچار زیان نشده و سودآوری نتیجه این همکاری شود. بنابر نظر کارشناسان و فعالان معدنی، وجود قوانین و مقررات محدودیت‌آفرین سبب شده تا فعالان خارجی معادن کشور ما را فضای مناسب و امنی برای سرمایه‌های خود نبینند. امیدواریم تا با رفع این‌گونه مشکلات، راه تعامل ایران با جهان هموارتر شود.

روزگار معدن

فلات

یکشنبه

- ۱۱ مهر ۱۴۰۰
- ۲۶ صفر ۱۴۴۳
- ۲۰۲۱ اکتبر ۲۰۲۱
- سال چهارم • شماره ۶۹۸

گزارشی خوری

ازنا «فولادی» نشد

وعده‌ها برای بهره‌برداری از فولاد ازنا یکی‌یکی پایگانی می‌شود تا وضعیت این پروژه در آستانه ۱۹ سالگی و ایجاد هزار و ۵۰۰ شغل در آن، همچنان در ابهام بماند. به گزارش مهر، مجوز اولیه کارخانه فولاد ازنا سال ۸۱ صادر و فعالیت رسمی برای احداث این کارخانه از سال ۸۴ آغاز شد، این واحد صنعتی که یکی از مهم‌ترین پروژه‌های استان لرستان در این حوزه محسوب می‌شود قرار بوده با ظرفیت تولید سالانه یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار تن ورق در فاز اول و سالانه ۷۰۰ هزار تن فولاد در فاز دوم وارد چرخه فعالیت شود. این پروژه صنعتی از آن جهت برای لرستان و لرستانی‌ها ارزشمند است که بهره‌برداری از آن می‌تواند به‌طور مستقیم هزار و ۵۰۰ شغل در یکی از بیکارترین استان‌های کشور ایجاد کند که این رقم محرز از اشتغال غیرمستقیم این واحد صنعتی است.

از سوی دیگر مجتمع فولاد ازنا در صورت بهره‌برداری کامل می‌تواند از خروج سالانه میلیون‌ها دلار ارز از کشور جلوگیری کرده و به این لحاظ نیز از مهم‌ترین واحدهای صنعتی کشور محسوب می‌شود. حسین گودرزی نماینده مردم دورود و ازنا در مجلس شورای اسلامی در این‌رابطه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر اظهار کرد: پرونده این واحد در حال بررسی و پیشرفت برای راه‌اندازی است. وی با اشاره به اینکه فولاد ازنا می‌تواند هزار و ۵۰۰ فرصت شغلی مستقیم داشته باشد عنوان کرد: برای پیگیری مسائل مربوط به این پروژه با سران سه قوه دیدار داشته‌ام. نماینده مردم دورود و ازنا در مجلس شورای اسلامی در یک ماه خیر نیز با رئیس جمهوری در رابطه با این واحد جلسهای داشته‌ام. بیان کرد: همچنین با رئیس قوه قضاییه، بانک عامل و همچنین دادستان دیدار داشته‌ام. گودرزی بیان کرد: با اقدامات انجام شده کار در آستانه واگذاری است. این سخنان در حالی مطرح می‌شود که سید موسی خامی استاندار لرستان در ۲۵ اسفندماه سال ۹۶ در رابطه با این پروژه اقتصادی گفته: این پروژه یکی از طرح‌های کلیدی استان است که با اولویت پیگیری می‌شود. وی بیان کرد، بر اساس برنامه ارائه شده بینشی‌بینی می‌شود این پروژه تا اوایل سال ۹۸ بهره‌برداری شود. استاندار لرستان همچنین در اظهار نظر دیگری با اشاره به دیدار با معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و همچنین رئیس هیات عامل سازمان گسترش، نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، از مشارکت ایمیدرو در احداث مجتمع فولاد ذوب‌فولاد ازنا خبر داد. وی اظهار کرد: در این نشست ذوب‌فولاد مشترک سازمان گسترش و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) در مجتمع فولاد و ذوب‌آهن ازنا بررسی شد. خادمی گفت: این طرح با سرمایه‌گذاری ۱۰ هزار و ۳۵۰ میلیارد ریال و با پیشرفت ۸۰ درصدی در حال تکمیل است که نیاز به تأمین اعتبار دارد. استاندار لرستان، تصریح کرد: مجتمع فولاد ذوب‌آهن ازنا در فاز نخست با ظرفیت تولید ۱.۲ میلیون تن ورق فولادی در سال و در فاز دوم با ظرفیت تولید ۷۰۰ هزار تن شمش فولادی به بهره‌برداری خواهد رسید. خادمی، تصریح کرد: با راه‌اندازی این مجتمع حدود هزار و ۱۶۰ مورد اشتغال در استان ایجاد می‌شود. بنا بر این گزارش، قسه دنباله‌دار این پروژه که این روزها در آستانه ۱۹ سالگی قرار دارد همچنان با عدم راه‌اندازی ادامه دارد تا وعده ایجاد هزار و ۵۰۰ فرصت شغلی و «فولادی» شدن شهرستان ازنا همچنان روی زمین بماند.

بومی‌سازی ماشین‌تزریق وایر در آتیه فولاد معدن پارسیان

شرکت آتیه‌فولاد معدن پارسیان با بهره‌گیری از تخصص همکاران بازنشسته شرکت فولاد مبارکه نسبت به بومی‌سازی، طراحی و ساخت ماشین‌تزریق وایر اقدام کرد و سرانجام با یک کار تیمی منسجم، ساخت نخستین ماشین تزریق وایر مطابق با آخرین استانداردهای روز اروپا و با امتیازات ویژه نسبت‌به سایر برندهای اروپایی در این شرکت بومی‌سازی شد. به گزارش روابط عمومی شرکت آتیه‌فولاد نقش جهان، محمدعلی توحیدی، مدیرعامل شرکت آتیه‌فولاد معدن پارسیان، در این خصوص یادآور شد: این شرکت یکی از شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ آتیه‌فولاد نقش جهان است که با سابقه‌ای طولانی در تولید و عرضه مواد اولیه به‌خصوص وایرهای مغزدار، درحال حاضر یکی از تأمین‌کنندگان اصلی این مواد جهت صنعت فولاد کشور خصوصاً شرکت فولاد مبارکه است. توحیدی اضافه کرد: به دعوت شرکت آتیه‌فولاد معدن پارسیان، جمعی از مدیران، رؤسا و کارشناسان شرکت فولاد مبارکه از کارگاه خط تولید ماشین تزریق وایر واقع در منطقه صنعتی دولت‌آباد بازدید و در دفتر شرکت با کارشناسان متخصص این واحد تبادل نظر کردند.